
PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
„PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KLESZCZEWO
NA LATA 2026-2029 Z PERSPEKTYWĄ DO 2033 ROKU”

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

1. ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
2. opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy;
3. zgłoszone uwagi i wnioski;
4. wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
5. propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych
rozwiązań alternatywnych

Przeprowadzając analizę wariantów poszczególnych przedsięwzięć, porównaniu podlegać mogą w szczególności: warianty lokalizacyjne, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne oraz wariant braku realizacji inwestycji (tzw. wariant „0”).

Inwestycje ujęte w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Kleszczewo na lata 2026-2029 z perspektywą do 2033 roku” zostały określone na wysokim poziomie ogólności. Dokument ten przede wszystkim wskazuje kierunki działań niezbędnych do podjęcia w poszczególnych obszarach interwencji w celu poprawy stanu wybranych komponentów środowiska, bez przesądzania szczegółowych rozwiązań lokalizacyjnych czy technologicznych dla poszczególnych zadań. Z tego względu określenie na etapie niniejszej prognozy wariantów alternatywnych o charakterze lokalizacyjnym, technologicznym czy organizacyjnym jest niemożliwe. Szczegółowe rozwiązania w tym zakresie powinny być przedmiotem analiz na etapie przygotowania i realizacji poszczególnych inwestycji, w ramach procedur uzyskiwania wymaganych decyzji i pozwoleń administracyjnych (np. w dokumentacji projektowej, karcie informacyjnej przedsięwzięcia, raporcie o oddziaływaniu na środowisko).

Natomiast należy jednoznacznie wskazać, że wariant alternatywny polegający na braku realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kleszczewo” (wariant „0”) miałby negatywne konsekwencje dla wszystkich komponentów środowiska. Jak wykazano w niniejszej prognozie, zadania ujęte w POŚ będą oddziaływać w sposób korzystny, długoterminowy i trwały na stan środowiska naturalnego gminy. Ich zaniechanie prowadziłoby do pogłębienia istniejących problemów środowiskowych oraz ograniczenia możliwości poprawy jakości poszczególnych elementów przyrodniczych.

Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Celem prognozy jest ocena możliwych skutków środowiskowych wynikających z realizacji ustaleń Programu, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu na ludzi, różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne oraz formy ochrony przyrody. Prognoza została opracowana zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie zostały uzgodnione przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego pismem

znak DN-NS.9011.390.2026 z dnia 23.03.2026 r. oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem znak WPP-III.411.20.2026.AKo.1 z dnia 17.03.2026 r.

Projekt Programu ma charakter strategiczny, kierunkowy i prośrodowiskowy. Nie jest dokumentem przesądzającym o szczegółowych lokalizacjach, technologiach i rozwiązaniach projektowych dla poszczególnych inwestycji, lecz wyznacza cele, kierunki interwencji oraz zadania służące poprawie stanu środowiska na terenie gminy. W związku z tym ocena oddziaływania została przeprowadzona na poziomie strategicznym, przy uwzględnieniu charakteru planowanych działań, lokalnych uwarunkowań środowiskowych oraz możliwych oddziaływań w fazie realizacji i funkcjonowania. Prognoza nie zastępuje indywidualnych ocen oddziaływania na środowisko, które mogą być wymagane dla konkretnych przedsięwzięć na późniejszym etapie ich przygotowania i realizacji.

W Programie wskazano działania obejmujące m.in. ochronę powietrza i klimatu, poprawę efektywności energetycznej, termomodernizację budynków, wymianę przestarzałych źródeł ciepła, rozwój odnawialnych źródeł energii, modernizację dróg, rozwój infrastruktury pieszej i rowerowej, utrzymanie i rozwój transportu zbiorowego, modernizację oświetlenia, poprawę gospodarki wodno-ściekowej, rozbudowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej, modernizację infrastruktury wodociągowej, zwiększanie retencji, ochronę gleb, gospodarkę odpadami, usuwanie azbestu, ochronę zasobów przyrodniczych, zadrzewienia, rozwój terenów zieleni, działania edukacyjne, monitoringowe i kontrolne oraz wzmacnianie systemu zarządzania kryzysowego.

Przeprowadzona analiza wykazała, że realizacja Programu nie będzie powodować znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. Przeważający charakter oddziaływań będzie pozytywny, długoterminowy i systemowy. Program służy ograniczeniu istniejącej presji na środowisko, poprawie jakości poszczególnych komponentów, racjonalnemu gospodarowaniu zasobami oraz zwiększeniu odporności gminy na skutki zmian klimatu. Wdrażanie Programu będzie stanowiło praktyczną realizację zasady zrównoważonego rozwoju, ponieważ łączy potrzeby środowiskowe, społeczne, infrastrukturalne i przestrzenne.

Najważniejsze pozytywne oddziaływania przewiduje się w zakresie jakości powietrza. Termomodernizacja budynków, wymiana niskosprawnych źródeł ciepła, rozwój OZE, kontrole spalania odpadów i paliw złej jakości oraz edukacja mieszkańców będą sprzyjać ograniczeniu emisji pyłów zawieszonych, benzo(a)pirenu, tlenków azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla oraz gazów cieplarnianych. Działania transportowe, w tym modernizacja dróg, rozwój infrastruktury rowerowej i pieszej oraz transportu zbiorowego, będą dodatkowo ograniczać emisję komunikacyjną, wtórne pylenie i zużycie paliw.

W zakresie wód powierzchniowych i podziemnych Program będzie oddziaływał korzystnie poprzez ograniczanie presji ściekowej i rolniczej, rozwój kanalizacji sanitarnej, modernizację oczyszczalni ścieków, kontrolę zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni, rozbudowę systemów gospodarowania wodami opadowymi oraz zwiększanie retencji. Działania te będą wspierały ochronę jednolitych części wód, ograniczały dopływ biogenów i zanieczyszczeń do środowiska wodnego oraz poprawiały bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców. Istotne znaczenie będą miały również działania adaptacyjne, w tym rozwój małej i mikroretencji, retencji przydomowej, błękitno-zielonej infrastruktury, zadrzewień i terenów zieleni.

Pozytywne oddziaływania przewiduje się także w odniesieniu do gleb, powierzchni ziemi i krajobrazu. Ochrona najlepszych gruntów rolnych, rekultywacja i remediacja terenów zdegradowanych, likwidacja dzikich wysypisk, ograniczanie zanieczyszczeń obszarowych, rozwój zieleni oraz racjonalne planowanie przestrzenne będą sprzyjały zachowaniu funkcji produkcyjnych, retencyjnych i przyrodniczych gleb. Ma to szczególne znaczenie w Gminie Kleszczewo, gdzie grunty rolne stanowią podstawowy element struktury przestrzennej i gospodarczej.

W zakresie różnorodności biologicznej, roślin, zwierząt i siedlisk przyrodniczych Program będzie oddziaływał głównie pozytywnie. Korzystne znaczenie będą miały działania dotyczące ochrony i pielęgnacji terenów zieleni, wprowadzania zadrzewień, utrzymywania lasów w dobrym stanie, ochrony cieków, rowów, zbiorników wodnych i terenów przywodnych, zwiększania retencji oraz uwzględniania korytarzy ekologicznych i cennych siedlisk w planowaniu przestrzennym. Pośrednio pozytywne skutki dla gatunków i siedlisk będą wynikały również z poprawy jakości powietrza, wód i gleb oraz ograniczania presji odpadów i zanieczyszczeń.

Na terenie Gminy Kleszczewo nie występują obszary Natura 2000 ani inne obszarowe formy ochrony przyrody, takie jak parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne czy zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Ochroną prawną objęty jest jeden pomnik przyrody – kasztanowiec zwyczajny „Baśka” w Śródce. Realizacja Programu nie będzie powodować znaczących negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, ich integralność ani spójność sieci Natura 2000. Wynika to zarówno z braku takich obszarów na terenie gminy, jak i z lokalnego, prośrodowiskowego charakteru planowanych działań. Program nie będzie również naruszał celu ochrony istniejącego pomnika przyrody, pod warunkiem zachowania wymogów ochronnych przy ewentualnych pracach prowadzonych w jego sąsiedztwie.

Pozytywne oddziaływania przewiduje się również w odniesieniu do ludzi i dóbr materialnych. Poprawa jakości powietrza, ograniczanie hałasu, rozwój infrastruktury wodno-ściekowej, poprawa stanu dróg, rozwój transportu zbiorowego, infrastruktury pieszej i rowerowej, usuwanie azbestu, poprawa gospodarki odpadami, rozwój terenów zieleni oraz zwiększanie odporności na skutki suszy i opadów nawałnych będą przekładać się na poprawę jakości życia mieszkańców, bezpieczeństwa sanitarnego, komunikacyjnego i technicznego oraz komfortu użytkowania przestrzeni publicznych.

Potencjalne negatywne oddziaływania mogą wystąpić głównie w fazie realizacji konkretnych zadań inwestycyjnych. Będą to typowe, czasowe i lokalne uciążliwości związane z prowadzeniem prac budowlanych, modernizacyjnych lub remontowych, takie jak emisja pyłu i spalin, hałas maszyn, czasowe utrudnienia komunikacyjne, zajęcie terenu, roboty ziemne, naruszenie powierzchni gleby, płoszenie zwierząt czy przejściowe pogorszenie estetyki miejsc prowadzenia prac. Oddziaływania te będą krótkotrwałe, odwracalne i możliwe do ograniczenia przez właściwą organizację robót, stosowanie sprawnego sprzętu, zabezpieczenie terenu budowy, ochronę gleby, wód i zieleni oraz prowadzenie prac z uwzględnieniem wymogów ochrony gatunkowej.

Podsumowując, realizacja „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kleszczewo na lata 2026-2029 z perspektywą do 2033 roku” nie będzie powodować znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. Przewidywany bilans oddziaływań jest jednoznacznie pozytywny. Program będzie sprzyjał poprawie jakości środowiska, ograniczaniu presji antropogenicznych, ochronie zasobów naturalnych, zwiększaniu odporności gminy na zmiany klimatu, poprawie bezpieczeństwa mieszkańców oraz wdrażaniu zasady zrównoważonego rozwoju na poziomie lokalnym.

Opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w piśmie znak DN-NS.9011.390.2026 z dnia 06.08.2026 r. zaopiniował pozytywnie bez uwag projekt dokumentu pn. „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kleszczewo na lata 2026-2029 z perspektywą do 2033 roku” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu, w piśmie znak WPP-III.410.222.2026.AM.1 z dnia 05.08.2026 r., zaopiniował projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kleszczewo na lata 2026-2029 z perspektywą do 2033 roku” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, przedstawiając pięć uwag. Sposób odniesienia się do poszczególnych uwag przedstawiono poniżej:

1. Uwagę dotyczącą obszaru ważnego dla ptaków „Dolina Średzkiej Strugi i pola koło Bieganowa” uwzględniono. Prognozę oddziaływania na środowisko uzupełniono o charakterystykę tego obszaru oraz mapę przedstawiającą jego położenie i zasięg na tle gminy. Tym samym rozszerzono informacje dotyczące lokalnych uwarunkowań przyrodniczych istotnych z punktu widzenia ochrony ptaków.
2. Uwagę dotyczącą zakresu planowanych inwestycji w odnawialne źródła energii przeanalizowano, jednak nie stwierdzono potrzeby wprowadzania zmian do projektu Programu ani prognozy. Z zapisów obu dokumentów jednoznacznie wynika, że w ramach Programu przewiduje się rozwój OZE wyłącznie w zakresie energetyki prosumenckiej. Program nie obejmuje realizacji wielkoobszarowych farm fotowoltaicznych, elektrowni wiatrowych ani innych dużych instalacji OZE. W związku z tym nie było podstaw do rozszerzania

prognozy o szczegółową ocenę oddziaływania przedsięwzięć, które nie są przedmiotem ani zakresem projektowanego Programu.

3. Uwagę dotyczącą aktualizacji danych o jakości wód podziemnych uwzględniono. Projekt Programu oraz prognozę uzupełniono o wyniki monitoringu jakości wód podziemnych za 2025 r. dla JCWPd nr 60. Jednocześnie doprecyzowano, że dostępne wyniki za 2025 r. pochodzą z monitoringu operacyjnego, a nie – jak wskazano w opinii RDOŚ – z monitoringu diagnostycznego.
4. Uwagę dotyczącą aktualności podstaw prawnych uwzględniono. Akty prawne przywołane w projekcie Programu i prognozie zostały przeanalizowane pod kątem ich obowiązywania oraz aktualności wskazanych publikatorów. Nieaktualne lub nieprawidłowe oznaczenia Dzienników Ustaw oraz wymagające korekty odwołania do przepisów zostały odpowiednio zaktualizowane.
5. Uwagi dotyczące aktualizacji streszczenia prognozy nie uwzględniono. Zmiany wprowadzone w poszczególnych rozdziałach prognozy mają charakter uzupełniający i doprecyzowujący oraz nie wpływają na jej zasadnicze ustalenia, ocenę przewidywanych oddziaływań ani wnioski końcowe. W związku z tym nie stwierdzono potrzeby wprowadzania zmian w rozdziale 1 „Streszczenie”.

Zgłoszone uwagi i wnioski

W toku opracowywania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kleszczewo na lata 2026-2029 z perspektywą do 2033 roku” zapewniono udział społeczeństwa zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2026, poz. 670)

Projekt Programu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został udostępniony do publicznego wglądu, z możliwością składania uwag i wniosków w wyznaczonym terminie. W wyniku przeprowadzonego udziału społeczeństwa nie zgłoszono uwag ani wniosków do projektu Programu ani do prognozy oddziaływania na środowisko. W związku z tym nie zaistniała potrzeba wprowadzania zmian do dokumentów w następstwie udziału społeczeństwa.

Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kleszczewo na lata 2026-2029 z perspektywą do 2033 roku” nie prowadzono postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

W prognozie oddziaływania na środowisko stwierdzono brak przesłanek do wystąpienia oddziaływań transgranicznych. Zakres działań przewidzianych w Programie ma charakter lokalny, a ich realizacja będzie ograniczona do obszaru Gminy Kleszczewo. Ewentualne oddziaływania związane z realizacją poszczególnych zadań będą miały zasięg miejscowy lub lokalny i nie będą powodowały skutków środowiskowych poza granicami państwa.

Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu jest zobowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko.

Niniejszy obowiązek realizowany będzie przez Wójta Gminy Kleszczewo poprzez sporządzanie co 2 lata raportów z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kleszczewo na lata 2026-2029 z perspektywą do 2033 roku”. Celem sporządzania raportów jest ocena realizacji zadań wskazanych w „Programie Ochrony Środowiska”, w tym m.in. określenie stanu oraz tendencji zmian zachodzących w środowisku na terenie gminy. Monitoring skutków realizacji postanowień dokumentu obejmować będzie wszystkie komponenty środowiska, w tym m.in. powietrze,

wody podziemne i powierzchniowe, promieniowanie elektromagnetyczne, klimat akustyczny, glebę i powierzchnię ziemi oraz zasoby przyrodnicze.

Analiza skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu przeprowadzona zostanie m.in. w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ).

Podsumowanie końcowe

Przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała, że „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kleszczewo na lata 2026-2029 z perspektywą do 2033 roku” jest dokumentem zgodnym z celami ochrony środowiska oraz odpowiadającym na najważniejsze lokalne problemy środowiskowe. Program porządkuje działania gminy w zakresie ochrony powietrza, adaptacji do zmian klimatu, gospodarki wodnej i wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony zasobów przyrodniczych, ochrony przed hałasem, ochrony gleb oraz bezpieczeństwa ekologicznego.

Realizacja Programu będzie oddziaływać na środowisko przede wszystkim pozytywnie, w sposób długoterminowy i pośredni, poprzez ograniczanie istniejących presji oraz poprawę jakości poszczególnych komponentów środowiska. Potencjalne negatywne oddziaływania mogą występować głównie na etapie realizacji wybranych inwestycji i będą miały charakter lokalny, krótkotrwały oraz odwracalny. Przy stosowaniu działań minimalizujących, przestrzeganiu przepisów ochrony środowiska i ochrony przyrody oraz prowadzeniu właściwego nadzoru realizacyjnego nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko.

Przyjęcie Programu jest uzasadnione potrzebą kontynuacji działań prośrodowiskowych oraz zapewnienia spójnych podstaw do planowania, finansowania i realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska w kolejnych latach.

.....
Wójt Gminy Kleszczewo